

Pisortat allaffeqarfiini siunertaasutut oqaatsit ataasiinnaat atorneqalernissaannut suut aporfiusinnaasut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Vivian Motzfeldt, Inatsisartunut ilaasortaq, Siumut)

Akissuteqaat

(Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut, pisortat allaffeqarfiini siunertaasutut oqaatsit ataasiinnaat atorneqalernissaannut suut aporfiusinnaasut pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuuteqarmat Naalakkersuisut qutsavigaat. Siunnersuuteqartup ilaatigut oqaatigaa piffissanngortoq tamakkiisumik oqaatsivut ataqqillugit allaffissor-nikkutaaq ineriartortinneqarnissaat.

Pisortat allaffeqarfii siunertaasutut oqaatsit ataasiinnaat atorneqalernissaannut suut aporfiusinnaanerannik apeqqut assigiinngitsunik sammivilerluni isigineqarsinnaavoq. Apeqqutaasinnaavoq qanoq isumaqarfiginerlugu, sulisussaqaarneq, aningaasaqaarneq, qanoq pilersaarusiorneq piffissarlu. Namminersornermut inatsimmi § 20-mi aalajangersagaavoq kalaallit oqaasii pisortatigoortumik oqaasiusut. 2010-milu Inatsisartut oqaatsinut politikki pillugu inatsisiliorput (oqaatsit pillugit inatsisiliorput), tassani aalajangersarneqarluni ”kalaallit oqaasii tassaasut Kalaallit Nunaanni pisortatigoortumik oqaasiusut pisortatigullu ingerlatsinermi atugaasut”. Tamatuma saniatigut aalajangersarneqarpoq danskit oqaasii pisortatigut ingerlatsinermi atorneqarsinnaasut, aammalu tuluit oqaasii allamiullu oqaasii allat pisariaqartitsineq malillugu atorneqarsinnaasut.

Oqaatsit pillugit inatsimmi aamma aalajangersagaavoq privatimik suliffiutillit minnerpaamik 10-nik sulisullit, pisortat suliffeqarfiutaat pisortatullu oqartussaasut oqaatsinut politikkimik ilusiliissasut. Aalajangersagaq taanna periarfissiivoq soorlu pisortat allaffeqarfiisa oqaatsitigut qanoq politikkeqarnissaminnik aalajangersaanissaannut.

Pisortat allaffeqarfiini nutserisoqarnermut tunngatillugu Naalakkersuisut qarasaasiakkut programmimik nutserisartumik ineriartortitsinermit 2016-imi aningaasaliisimapput. Atortorissaarutissaq Oqaasileriffimmi inerisarneqaleruttorpoq. Suliniut ukiuni tallimani ingerlatassatut pilersaarusiugaavoq, taamalu 2021-mi naammassineqassamaarluni.

Naalakkersuisut tamanna qilanaarutigaa, neriutigaallu atortorissaarutissaq taanna atorneqaleriarpat pisortat allaffeqarfiini nutserinermit aningaasartuutit malunnaatilimmik ikileriarumaartut. Naalakkersuisummi siunnersuuteqartoq isumaqatigaat nunatsinni allaffissor-neq ullutsinni akisoorujussuusoq.

Ilinniartitaanermut tunngatillugu Naalakkersuisut anguniarpaat takornartat oqaasiinik kalaallisullu nukittorsaasoqassasoq, tassunga atatillugu suleqatigiissitaq sulisinneqarpoq. Naalakkersuisut ilisimavaat atuartut kalaallisut oqaaseqanngitsut ilassutaasumik kalaallisut ilinniartinneqartarnissaannut neqerooruteqartarnissamik aalajangersagaq atuarfiit ilaanni ator-neqanngitsaq. Naalakkersuisut tamanna malitseqartinniarpaat, atuartut kalaallisut oqaaseqanngitsut kalaallisut ilinnialernissaminnut sapinngisamik pitsaanerpaamik aallartinnissaannut neqerooruteqarnissaq anguniarlugu.

Pisortat allaffeqarfiini suliffeqarfinnilu pisortanit pigineqartuni atorfinitsitsisarnerit eqqarsaatigalugit Inatsisartut 2016-imi upernaakkut ataatsimiinneranni aalajangiiffigisassatut siunnersuut oqaluuserineqarpoq, Inatsisartunut ilaasortap Vivian Motzfeldtip saqqummiussaa. Taamatuttaaq Inatsisartut 2016-imi ukiakkut ataatsimiinneranni aalajangiiffigisassatut siunnersuut alla oqaluuserineqarpoq, siunnersuutigineqarmat ukiut qulit ingerlaneranni aalajangersimasumik siunnerfeqarluni atorfinitsitsisarnikkut ilinniaqqittarnikkullu iliuuseqarnissamik Naalakkersuisut peqquneqassasut, taamaalillutik Namminersorlutik Oqartussani taakkulu suliffeqarfiutaanni pisortatut pisortallu tulliisut atorfiit 60-70 procentii arlariinnik oqaasilinnik piukkunnartunik inuttalernerqarsinnaaniassammata. Aalajangiiffigisassatut siunnersuut saqqummiunneqarpoq Inatsisartunut ilaasortamit Peter Olsenimit (Inuit Ataqatigiit).

Naalakkersuisut nassuiaasiorput pisortani atorfiit inuttalernerqarnerini kalaallit oqaasiinik aammalu kulturitsinnik maanilu inuiaqatigiinnik ilisimasaqarnerup pingaartinneqarnerunissaat qanoq pitsaanerpaamik qulakkeerneqarsinnaanersoq nassuiaateqarfigalugu. Nassuiaat 2017-imi upernaakkut ataatsimiinnermi agguanneqarpoq. Tassungalu atatillugu qitiusumik allaffeqarfinni sulisussanik aammalu Namminersorlutik Oqartussat suliffeqarfiutaanni il.il. pisortanik atorfinitsitsisarneq pillugu kaajallaasitaliortoqarpoq. Kaajallaasitaq taanna 2017-imi oktobarip aallaqqaataani atuutilerpoq.

Tamanna sunniuteqaqataajumaarpoq pisortani allaffissornermi atorfiit tamarmik siunissami kalaallisut oqaasilinnit inuttalernerqarnissaannut, allaffissornerummi kalaallisut ingerlanneqarnissaa Naalakkersuisut anguniagarimmassuk.

Naalakkersuisut nassuerutigaaq peqqinnissaqarfimmi nakorsat pisortaqaarfinnilu inatsisilerituut immikkullu ittunik ilisimasallit allat kalaallisut oqalussinnaasut amigaatigineqarmata. Pissusissamisuussaarluni misissussallugu tamakkuninnga suliallit amigaataasut qanoq amerlatiginersut, taakku pillugit qanoq iliuuseqartoqarsinnaaneramik siunnersuusiortoqarsinnaaniassammata.

Inatsisartut ataatsimiinnerini arlalinni pisortat allaffeqarfiini oqaatsit atugaanerit pillugu siunnersuutit oqaluuserineqartarsimapput, Naalakkersuisullu kalaallit oqaasiisa atorneqarnerinik innuttaasullu kalaallisut oqaasillit pisortaqaarfinni sullinneqarnerinik pitsanngorsajuarnissaq aalajangiusimavaat.

Naggataatigut Naalackersuisut taarusuppaat “Oqaatsit pillugit suliniutissatut siunnersuutit” maanna Inatsisartut 2017-imi ukiakkut ataatsimiinneranni agguanneqartussaammat. Siunnersuut taanna kalaallit oqaasiisa atorneqarnerinik nukittorsaaqataaniartussaavoq, taamaalilluni kalaallit oqaasiisa pisortat allaffeqarfiini atorneqarnissaannik siunertaq ukiuni tulliuttuni anguneqarsinnaaniassammat. Tassani aamma sulisut oqaatsimik aappaattut kalaallisut pisinnaasut pillugit iliuusissat allaaserineqarput.

Taama oqaaseqarluta Naalackersuisunit Inatsisartuni oqalliluarnissassinnik kissaappassi.